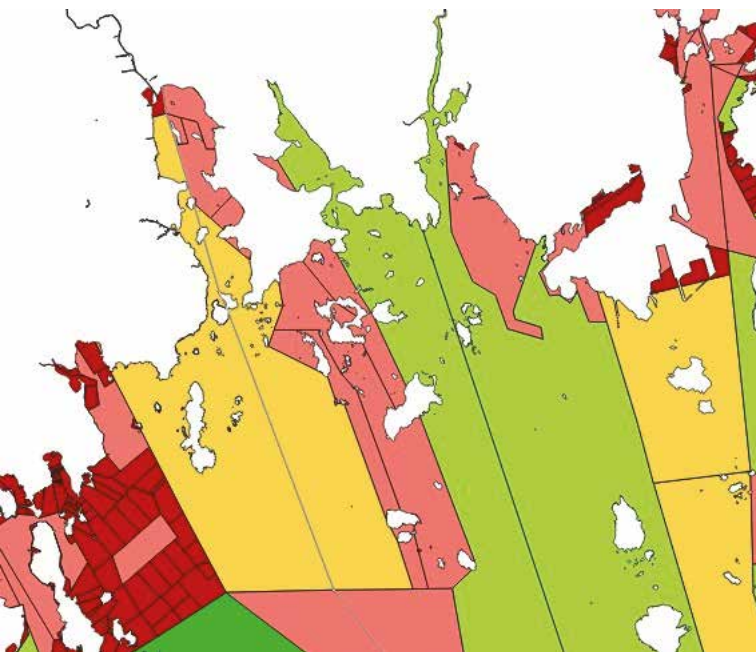

SAMMANSLAGNING AV DELÄGARLAG

steg för steg

VARFÖR SAMMANSLAGNINGAR?

I Finland är vattenägandet splittrat och det finns tusentals små delägarlag med begränsade resurser för att sköta sina vattenområden effektivt. När delägarlag slås samman till större enheter uppstår mer funktionsdugliga och ekonomiskt starkare delägarlag.

I Centralförbundet för Fiskerihushållnings utvecklingsprojekt kring vattenägande (VOKE) gjordes en utredning om hur vattenområdenas ägarstrukturer kan förnyas och stärkas i hela landet. Utredningen visar att stora, enhetliga delägarlag har bättre förutsättningar att sköta sina vattenområden och fiskbestånd, utveckla fiskemöjligheter och effektivisera förvaltningen.

Genom sammanslagningar kan man trygga vattenområdenas livskraft, öka samarbetet och säkerställa att fiskevattnen hålls i gott skick även i framtiden. Dessutom har större, sammanhängande ägarenheter ett högre värde än flera små splittrade vattenområden, vilket också påverkar delägarfastigheternas värde positivt.

För att fiskeriområdenas lagstadgade nyttjande- och vårdplanerna ska kunna genomföras krävs fungerande och aktiva delägarlag.

Sammanslagning av delägarlag till större enheter görs genom att slå samman vattenområden som i fastighetsregistret utgörs av separata enheter. På så sätt bildas ett större, sammanhängande vattenområde. Genomförda sammanslagningar har visat att en fungerande enhetsstorlek är minst några tusen hektar, helst tiotusentals hektar.

FÖRBEREDELSE

Att slå samman delägarlag är en process med flera steg, och det lönar sig att inleda arbetet med att informera på bred front. På så sätt får alla delägare i god tid veta mer om bakgrunden och nyttan som eftersträvas genom sammanslagningen.

1. Säkerställ att delägarlagen har en gemensam vilja
 - Ordna diskussionstillfällen och gör en intresseförfrågan bland de berörda delägarna.
2. Håll ett planeringsmöte med de berörda delägarlagen
 - På mötet fastställs målet och tidtabellen för sammanslagningen.
3. Fundera och ta reda på om sammanslagningen kan genomföras som ett projekt
 - Finansiering och personresurser är ofta bättre om sammanslagningen kan genomföras som ett projekt.
 - Fråga till exempel livskraftscentralen om hurdana finansieringskällor det finns.
4. Kom ihåg att informera och höra andra aktörer och personer i området
 - Ordna ett allmänt informationsmöte, skriv pressmeddelanden, skicka e-post, använd sociala medier med mera för att sprida information på bred front.
5. Bilda ändamålsenliga förvaltningsenheter (minst 3 000 hektar)
 - Det lönar sig till exempel att slå ihop ett stort sjöområde eller ett vattensystem som består av flera mindre sjöar.
 - I strömvatten kan sammanslagningarna vara mindre till omfattningen.
6. Tillsätt en arbetsgrupp som förbereder och planerar det nya delägarlagets verksamhet.
 - Det blir enklare att driva arbetet framåt när en arbetsgrupp har fått mandat att göra det.

KOM IHÅG ATT BEAKTA:

- Tillgångar och egendom
Fundera på hur dessa ska fördelas i det nya delägarlaget.
- Landområden och tillandningar
Kontrollera uppgifterna hos Lantmäteriverket.
- Jakträtt
Diskutera hur jakten ska ordnas framöver.
- Fiske
Planera och diskutera tillsammans med både kommersiella fiskare och fritidsfiskare, fiskeguider och andra företagare.

BEHÖVER NI HJÄLP?

Råd om sammanslagning av delägarlag ges av bland annat fiskerihushållningscentraler och fiskarförbund.

STÄMMOR & SAMMANTRÄDEN

Delägarlagen fattar beslut om sammanslagning vid sina egna stämmor. Därefter lämnas en gemensam ansökan till Lantmäteriverket. Lantmäteriverket ordnar ett förrättningsammansträde. Efter förrättningen håller det nya delägarlaget en konstituerande stämma.

1. Sammanslagingsstämma

Beslutet fattas vid en ordinarie eller extra stämma. Beslut om sammanslagning kräver kvalificerad majoritet (lag om samfälligheter). Det här betyder att sammanslagningen måste understödjas av 2/3 av de avgivna rösterna och 1/3 av de delägare som röstat vid mötet.

- I stämmokallelsen måste framgå sammanslagningen och därtill hörande ärenden.
- Ta med till mötet: en karta över området, delägarlängd och fastighetsregisterutdrag, kartutdrag ur fastighetsregistret, grunduppgifter, info hur intilliggande områden förhåller sig samt övrig info som framkommit i bakgrundsutredningen.
- I sammanslagningsbeslutet ska alltid anges hur vattenområdena ska värderas, det vill säga på vilka grunder ägarandelarna i vattenområdena beräknas i det nya delägarlaget. Värderingen kan till exempel avtalas att göras direkt i förhållande till arealerna.
- En person utses med rätt att avsluta konton och överföra medel.
- Beslut fattas om användningen av den gemensamma egendomen och om behövliga fullmakter.
- De delägarlag som går samman ska vara skuldfria..
- Beslut fattas om hur sammanslagningen ska ansökas hos Lantmäteriverket – antingen via e-tjänsten eller med ansökningsblankett. Anvisningar finns på [Lantmäteriverkets hemsida](#).

2. Förrättningsammansträde

- Lantmäteriverkets förrättningsingenjör kallar till sammanträde och leder fastighetsförrättningen.
- De områden som ska slås samman presenteras, delägarlängden fastställs och fastighetsbeteckningen offentliggörs.

3. Konstituerande stämma

- Sammankalla till stämma som hålls direkt efter förrättningsammansträdet, till exempel med samma kallelse.
- Stämman förbereds och leds av den arbetsgrupp som tidigare har utsetts. Arbetsgruppen har tagit fram förslag till stadgar samt föredragningslista.
- Välj en styrelse för delägarlaget och fördela ansvar och uppgifter.
- Ansök om fastställelse av de nya stadgarna hos Tillstånds- och tillsynsverket.
- Anmäl de nya kontaktuppgifterna till Tillstånds- och tillsynsverket, Lantmäteriverket och fiskeriområdet.

EXEMPEL PÅ FÖREDRAGNINGSLISTA TILL SAMMANSLAGNINGSTÄMMA

1. Stämman öppnas.
2. Val av ordförande för stämman.
3. Upprättande och godkännande av röstlängd, där de närvarande och representerade delägarna i delägarlaget samt deras röstetal framgår.
4. Beslut om röstningsförfarande (med beaktande av eventuell röstbegränsning).
5. Konstaterande av mötets laglighet och beslutsförhet.
6. Val av mötets sekreterare, protokolljusterare och rösträknare.
7. Godkännande av föredragningslista.
8. Beslut om sammanslagning.
9. Befullmäktigande av nödvändiga personer att fortsätta förberedelserna och utarbeta stadgar för det nya delägarlaget.
10. Beslut om användningen av delägarlagets tillgångar och övriga egendom.
11. Beviljande av dispositionsrätt till konton och rätt att avsluta konton.
12. Diskussionsärenden.
13. Avslutande av stämma.

AVVECKLING AV DET GAMLA DELÄGARLAGET

Avveckla det gamla delägarlaget först när fastighetsförrättningen har vunnit laga kraft, det vill säga när fastighetsförrättningen för det nya delägarlaget har trätt i kraft. Om endast en del av områdena från det gamla delägarlaget övergår till det nya, kan det gamla delägarlaget fortsätta sin verksamhet som vanligt. Då behöver inga avvecklingsåtgärder vidtas.

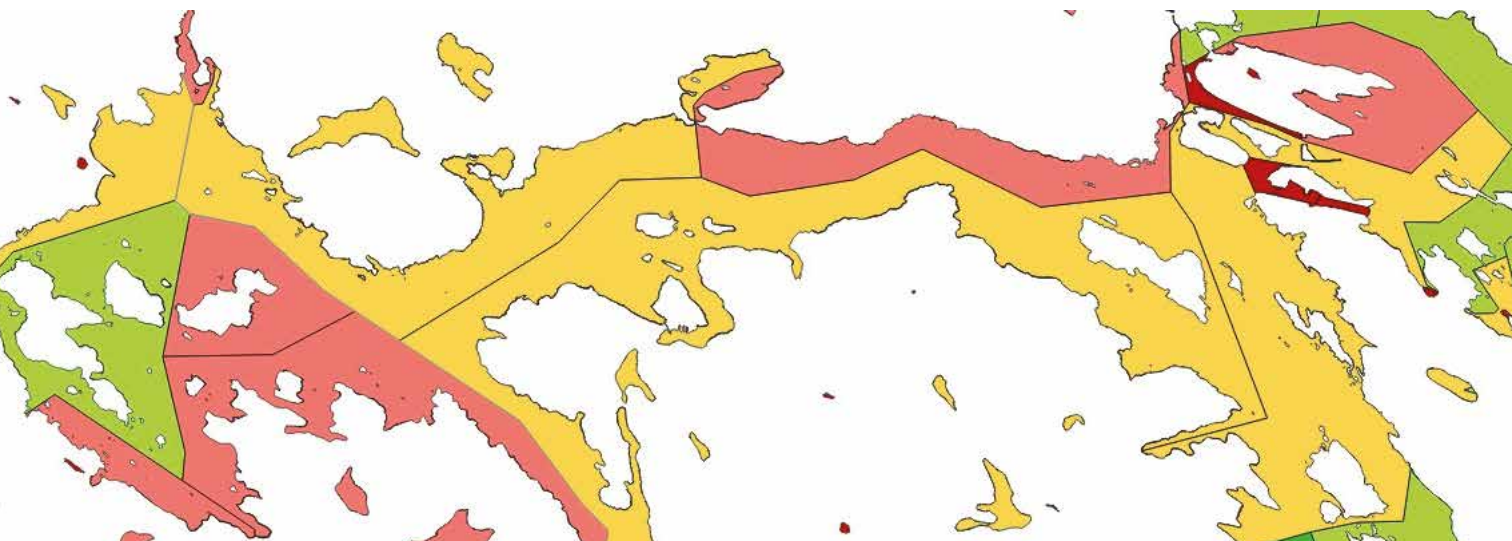

MINNESLISTA

- Se till att avregistrera FO-numret genom att anmäla detta till Skatteförvaltningen. Protokollet från sammanslagingsstämman behövs som bilaga.
- Anmäl att verksamheten upphör till Tillstånds- och tillsynsverket samt till fiskeriområdet.
- Avsluta konton och fisketillståndsförsäljning först när datumet för förrättningsammansättandet har bekräftats.

HÄR HITTAR DU MER INFORMATION

- Malldokument för sammankallande av stämma, föredragningslista, stadgar med mera (Centralförbundet för Fiskerihushållning)
ahven.net > delägarlag (i sidobalken)
- Samfällda områden – sammanslagning och skifte
maanmittauslaitos.fi > fastigheter > fastigheters gemensamma frågor > samfällda områden – sammanslagning och skifte
- Fastighetsregisterutdrag
maanmittauslaitos.fi > fastighetsuppgifter > till professionella användare > fastighetsuppgifter - så här kan du få tillgång till dem > fastighetsregister
- Kartutdrag ur fastighetsregistret
maanmittauslaitos.fi > fastighetsuppgifter > till professionella användare > fastighetsuppgifter - så här kan du få tillgång till dem > kartutdrag ur fastighetsregistret
- Fastställande av delägarlagets stadgar (Tillstånds- och tillsynsverket)
lvv.fi/sv > teman > föreningar och sammanslutningar > fastställande av ett delägarlags stadgar
- Avregistrerande av FO-nummer
vero.fi > företagskunder > företagsverksamhet > nedläggning av företagsverksamhet > nedläggning av verksamhet > föreningar

BRIST PÅ PENGAR OCH VILJA?

Ett vanligt hinder för sammanslagningar av delägarlag är Lantmäteriverkets förrättningskostnader, som ofta är ekonomiskt betungande för delägarlag, samt bristen på vilja bland delägarna.

Vilja behövs eftersom beslutet om sammanslagning på delägarlagets stämma måste stödjas av minst två tredjedelar av de röster som avgetts, samt av minst en tredjedel av de delägare som deltagit i omröstningen.

Förrättningskostnaderna, som beror på antalet delägarlag och delägarfastigheter, uppgår alltid till flera tusen euro – och i större förrättningar till tiotusentals euro.

Det finns även andra möjligheter att utveckla delägarlagets verksamhet. På vissa håll skulle det redan ge goda resultat att återuppliva delägarlagets verksamhet. Fördelar som liknar dem vid sammanslagningar kan också uppnås genom att utveckla samarbetet eller genom att överföra uppgifter via avtal.

Det finns avtalsmodeller som gäller delägarlagets verksamhet att få, till exempel från Centralförbundet för Fiskerihushållning eller från de regionala fiskerihushållningscentralerna/fiskarförbunden, men avtalen som ingås bör alltid granskas av en jurist som är insatt i delägarlagsverksamhet. På så sätt kan man säkerställa att avtalet har upprättats i enlighet med lag och uppfyller lagens krav.

TIPS FÖR ATT UTVECKLA DELÄGARLAGET

Återuppliva det nuvarande delägarlaget

- Delägarlagets viktigaste resurs är människorna. Om det är svårt att hitta personer till styrelsen, kom ihåg att styrelsemedlemmarna inte behöver vara delägare. Aktivera fritidsboende och andra aktörer i området.
- I stället för en styrelse kan ni också välja en ombudsman.
- Säkerställ att delägarlagets stadgar överensstämmer med lag om samfälligheter.
- Ett delägarlag kan verka utan att vara konstituerat, men ett konstituerat delägarlag har bättre möjligheter att vara aktivt och sköta sin ekonomi. Om delägarlaget inte vill konstituera sig, bör man ändå kalla till stämma och befullmäktiga en delägare att fungera som kontaktperson för delägarlaget. Ett delägarlag blir konstituerat när det har kallat till stämma, antagit stadgar och dessa har fastställts av Tillstånds- och tillsynsverket.

Utfokalisering av verksamhet genom avtal

- Tehtävien siirtäminen on yksi mahdollisuus, mikäli on vaikeaa löytää osakaskunta-aktiiveja.
- Delägarlaget kan, om det så önskar, överföra en del av eller alla sina uppgifter som gäller ordnandet av fisket och vården av fiskbestånden till fiskeriområdet, med stöd av 121 § i lag om fiske..
- Verksamheten kan effektiviseras genom att samla funktionerna inom vattenområdet till en gemensam sammanslutning. Avtalsrätten ger parterna relativt fria händer att utforma nödvändiga avtalsvillkor.
- Fiskevattnen kan utarrenderas till en kommersiell fiskare, ett samfund, en privatperson, en fiskevårdsförening, ett företag eller ett annat delägarlag.

Broschyren Sammanslagning av delägarlag ger grundläggande information om hur delägarlag kan slås samman. Genom sammanslagningar kan man trygga vattenområdenas livskraft, öka samarbetet och säkerställa att fiskevattnen förblir i gott skick även i framtiden.

Vi har fått stöd för broschyren från Jord- och skogsbruksministeriet.

Grafisk design: Katja Kuittinen,

Niina Koivunen, Heidi Moisio

Kartbilder: Lantmäteriverket

Översättning och ombrytning: Malin Lönnroth
Centralförbundet för Fiskerihushållning nr 250

ISBN: 978-952-7637-03-6

ISSN: 0783-3954

ahven.net

**CENTRALFÖRBUNDET
FÖR FISKERIHUSHÅLLNING**

Malms handelsväg 26

00700 Helsingfors

tel. (09) 6844 590